

تحریف قرآن کریم

کلیدواژه: تحریف قرآن، علمای شیعه.

پرسش: آیا علمای شیعه بر تحریف قرآن تصریح دارند؟

پاسخ: علمای بزرگ شیعه هرگز قائل به **تحریف قرآن** نبوده و نیستند و اگر معدودی از اخباریان ساده‌اندیش در این زمینه سخنی دارند، آن را نباید به نام **شیعه** و علمای بزرگ آنان قلمداد کرد؛ آنچه در آثار علمای شیعه دیده می‌شود، اصراری عجیب بر **تحریف‌ناپذیری قرآن** است. مهم‌تر از همه این‌که **امام هادی علیه‌السلام** امام شیعیان و علمای آنان صحت **قرآن** و تحریف‌ناپذیری آن را مورد اتفاق امت می‌داند.

فهرست مندرجات

- ۱ - تحریف‌ناپذیری قرآن
- ۲ - دیدگاه برخی علمای شیعه
 - ۲.۱ - شیخ صدوق
 - ۲.۲ - شیخ جعفر کاشف الغطاء
 - ۲.۳ - شیخ محمدحسین کاشف الغطاء
 - ۲.۴ - محقق تبریزی
 - ۲.۵ - محقق بغدادی
- ۳ - کلامی از امام هادی
- ۴ - پانویس
- ۵ - منبع

تحریف‌ناپذیری قرآن

علمای بزرگ شیعه هرگز قائل به **تحریف قرآن** نبوده و نیستند و اگر معدودی از اخباریان ساده‌اندیش در این زمینه سخنی دارند، آن را نباید به نام **شیعه** و علمای بزرگ آنان قلمداد کرد؛ آنچه در آثار علمای شیعه دیده می‌شود، اصراری عجیب بر **تحریف‌ناپذیری قرآن** است؛ که بعضی از محققان محترم عبارت صریح بسیاری از آنان را از جمله شیخ صدوق (ت ۳۸۱ دوم)، شیخ مفید (ت ۴۱۳ ه.ق)، شیخ ابوعلی فضل بن طبرسی (۵۴۸ ه.ق) فیض کاشانی (ت ۱۰۹۰ ه.ق)، شیخ جعفر کاشف الغطاء (ت ۱۲۲۸ ه.ق) و ... را گرد آورده‌اند

[۱] معرفت، مجدهادی، صیانة القرآن من التحریف، ص ۷۸ - ۵۹، قم، مؤسسة النشر الاسلامی، چاپ دوم، ۱۴۱۸ ه.ق.

[۲] مجدی، فتح الله (نجارزادگان)، سلامة القرآن من التحریف، ج ۱، ص ۹۸ - ۸۶، تهران، پیام آزادی، چاپ اول، ۱۴۲۰ ه.ق.

[۳] حسینی میلانی، سید علی، التحقیق فی نفی التحریف عن القرآن الشریف، ص ۲۷ - ۱۰، قم، دارالقران الکریم، چاپ اول، ۱۴۱۰ ه.ق.

که تنها به **ذکر** چند نمونه از آنها که صحت قرآن را اجماعی می‌دانند، اکتفا می‌شود:

دیدگاه برخی علمای شیعه

اکنون دیدگاه برخی علمای شیعه را بیان می‌کنیم:

← شیخ صدوق

شیخ صدوق (رحمة‌الله‌علیه) می‌گوید: «اجمعت الفرق علی انه (القران) صحیح لم یغیر و لم یبدل و لم یزدفیه و لم ینقص منه؛ تمام فرق اسلامی اجماع بر این دارند که **قرآن** صحیح است و تغییر، تبدیل، زیاد و کم نشده است».

[۱] ابن بابویه القمی، ابوجعفر مجد بن الحسین (شیخ صدوق)، معانی الاخبار، ص ۱۲۳، قم، مؤسسة النشر الاسلامی، چاپ دوم، ۱۴۱۶ ه.ق.

و باز ایشان می‌فرماید: «اعتقادنا ان القرآن الذی انزله الله تعالی علی نبیه مجد - صلی‌الله‌علیه‌وآله - هو ما بین الدفتین و هو ما فی ایدی الناس لیس باکثر من ذلک ... و من نسب الینا انا نقول انه اکثر من ذلک فهو کاذب؛ اعتقاد ما (شیعیان) این است که قرآنی که **خدای متعال**

بر پیامبرش [مجد صلی الله علیه وآله](#) نازل فرموده همین قرآنی است که بین دو جلد در دست مردم است و بیش از این نیست ... و هرکس به ما (شیعیان) نسبت دهد که ما قرآن را بیش از آن می‌دانیم دروغ‌گوست».

[۵] [فیض کاشانی، ملا محسن، المحجة البيضاء فی تهذیب الاحیاء، ج ۲، ص ۲۶۴، تصحیح و تعلیق علی‌اکبر غفاری، قم، دفتر انتشارات اسلامی، چاپ دوم، بی‌تا.](#)

[۶] [معرفت، مجدهادی، صیانة القرآن من التحریف، ص ۶۰، قم، موسسة النشر الاسلامی، چاپ دوم، ۱۴۱۸ ه.ق.](#)

← شیخ جعفر کاشف الغطاء

[شیخ جعفر کاشف الغطاء](#) می‌فرماید: «زیاده‌ای در قرآن نیست؛ نه [سیوره](#)، نه [آیه](#)، بسمله و غیر آن نه کلمه و نه حرف؛ و تمام آنچه بین دو جلد است و [تلاوت](#) می‌شود به (طبق) ضرورت مذهب؛ بلکه [دین](#)، و اجماع مسلمانان و اخبار [پیامبر صلی الله علیه وآله](#) و [ائمه اطهار علیهم السلام](#) کلام خداست».

[۷] [معرفت، مجدهادی، صیانة القرآن من التحریف، ص ۶۴، قم، موسسة النشر الاسلامی، چاپ دوم، ۱۴۱۸ ه.ق.](#)

← شیخ مجدحسین کاشف الغطاء

[شیخ مجدحسین کاشف الغطاء](#) نیز می‌گوید: «و همانا [کتاب](#) موجود در دست مسلمانان همان کتابی است که خدا آن را برای [عجاز و تجدی](#) (مبارزه‌طلبی) و آموختن [احکام](#) و تمیز [حلال از حرام](#) بر پیامبر - صلی الله علیه وآله - نازل کرده است و نقص، تحریف و زیاده در آن نیست؛ و بر این مطلب اجماع شیعه امامیه می‌باشد».

[۸] [معرفت، مجدهادی، صیانة القرآن من التحریف، ص ۶۶، قم، موسسة النشر الاسلامی، چاپ دوم، ۱۴۱۸ ه.ق.](#)

← محقق تبریزی

[محقق تبریزی \(رحمة الله علیه\)](#) یکی از ادله [عدم تحریف قرآن](#) را در نزد شیعه امامیه اجماع آنان ذکر کرده است.

[۹] [معرفت، مجدهادی، صیانة القرآن من التحریف، ص ۶۹، قم، موسسة النشر الاسلامی، چاپ دوم، ۱۴۱۸ ه.ق.](#)

← محقق بغدادی

[محقق بغدادی](#) (سید محسن اعرجی (رحمة الله علیه)) بعد از بیان اتفاق بودن عدم تحریف به زیاده در قرآن، می‌گوید: «و انما الخلاف فی النقیصة و المعروف بین اصحابنا حتی حکى علیه الاحماع عدم النقیصة ایضاً»؛ و فقط [اختلاف](#) در تحریف به نقصیه در قرآن است و معروف بین اصحاب ما (شیعیان) حتی اجماع بر آن نقل شده، عدم تحریف به نقصان است.

[۱۰] [معرفت، مجدهادی، صیانة القرآن من التحریف، ص ۷۷، قم، موسسة النشر الاسلامی، چاپ دوم، ۱۴۱۸ ه.ق.](#)

کلامی از امام هادی

مهم‌تر از همه این‌که [امام هادی علیه السلام امام شیعیان](#) و علمای آنان صحت [قرآن](#) و تحریف‌ناپذیری آن را مورد اتفاق امت می‌دانند؛ چنان‌که در نامه‌ای که در پاسخ به نامه اهل اهواز می‌نویسد، در این مورد چنین مرقوم می‌فرمایند:

«اجتمعت الامة قاطبة لا إختلاف بینهم فی ذلك أن القرآن حق لاریب فیہ عند جمیع فرقها فهم فی حال الاجتماع علیه مصیون و علی تصدیق ما انزل الله مهتدون لقول النبی صلی الله علیه وآله: «لا تجتمع امتی علی ضلالة»؛ یعنی همه امت با تمام فرقیش بدون این‌که اختلافی بینشان باشد اجتماع دارند بر این‌که قرآن [حق](#) است و شکی در آن نیست پس آنها در این اجتماعشان درست‌کار و بر تصدیق آنچه خدا نازل فرموده، [هدایت](#) شده می‌باشند؛ زیرا پیامبر - صلی الله علیه وآله - فرمودند: «امت من بر [ضلالت](#) اجتماع نمی‌کنند».

[۱۱] [مجلسی، مجدناقر، بحارالانوار، ج ۲، ص ۲۲۵، تحقیق گروهی از علماء بیروت، دار احیاء التراث العربی، چاپ اول، ۱۴۱۲ ه. ق.](#)

[۱۲] ابومنصور احمد بن علی بن ابی‌طالب الطبرسی، تحقیق الشیخ ابراهیم البهادری، الشیخ مجدهادی به، ج ۲، ص ۴۸۷

[۱۳] [حسین بن شعبه الحارثی، تحف العقول من آل الرسول، ص ۲۵۸، ترجمة آیت الله کمره‌ای، تهران، انتشارات اسوه، چاپ اول، ۱۴۱۳، تصحیح علی‌اکبر غفاری، تهران، کتاب‌خانه اسلامیة، بی‌نوبت چاپ، ۱۳۶۹، یا اندکی اضافه.](#)

پانویس

۱. [معرفت، مجدهادی، صیانة القرآن من التحریف، ص ۷۸ - ۵۹، قم، موسسة النشر الاسلامی، چاپ دوم، ۱۴۱۸ ه.ق.](#)
 ۲. [مجددی، فتح الله \(نجارزادگان\)، سیامة القرآن من التحریف، ج ۱، ص ۹۸ - ۸۶، تهران، پیام‌آزادی، چاپ اول، ۱۴۲۰ ه. ق.](#)
 ۳. [حسینی میلانی، سید علی، التحقیق فی نفی التحریف عن القرآن الشریف، ص ۲۷ - ۱۰، قم، دارالقران الکریم، چاپ اول، ۱۴۱۰ ه.ق.](#)
- ↑ ابن بابویه القمی، ابوجعفر مجد بن الحسن (شیخ صدوق)، معانی الاخبار، ص ۱۳۳، قم، موسسة النشر الاسلامی، چاپ دوم، ۱۴۱۶

۴. [ه.ق.](#)
۵. [↑ فیض کاشانی، ملا محسن، المحجة البيضاء فی تهذیب الاحیاء، ج ۲، ص ۲۶۴، تصحیح و تعلیق علی اکبر غفاری، قم، دفتر انتشارات اسلامی، چاپ دوم، بی تا.](#)
۶. [↑ معرفت، مجدهادی، صیانة القرآن من التحریف، ص ۶۰، قم، مؤسسة النشر الاسلامی، چاپ دوم، ۱۴۱۸ ه.ق.](#)
۷. [↑ معرفت، مجدهادی، صیانة القرآن من التحریف، ص ۶۴، قم، مؤسسة النشر الاسلامی، چاپ دوم، ۱۴۱۸ ه.ق.](#)
۸. [↑ معرفت، مجدهادی، صیانة القرآن من التحریف، ص ۶۶، قم، مؤسسة النشر الاسلامی، چاپ دوم، ۱۴۱۸ ه.ق.](#)
۹. [↑ معرفت، مجدهادی، صیانة القرآن من التحریف، ص ۶۹، قم، مؤسسة النشر الاسلامی، چاپ دوم، ۱۴۱۸ ه.ق.](#)
۱۰. [↑ معرفت، مجدهادی، صیانة القرآن من التحریف، ص ۷۷، قم، مؤسسة النشر الاسلامی، چاپ دوم، ۱۴۱۸ ه.ق.](#)
۱۱. [↑ مجلسی، مجدیاقر، بحارالانوار، ج ۲، ص ۲۲۵، تحقیق گروهی از علماء بیروت، دار احیاء التراث العربی، چاپ اول، ۱۴۱۲ ه.ق.](#)
۱۲. [↑ ابومنصور احمد بن علی بن ابی طالب الطبرسی، تحقیق الشیخ ابراهیم البهاری، الشیخ مجدهادی به، ج ۲، ص ۴۸۷](#)
۱۳. [↑ حسین بن شعبه الحرانی، تحف العقول من آل الرسول، ص ۴۵۸، ترجمة آیت الله کمره‌ای، تهران، انتشارات اسوه، چاپ اول، ۱۴۱۲، تصحیح علی اکبر غفاری، تهران، کتابخانه اسلامیة، بی نوبت چاپ، ۱۳۶۹، یا اندکی اضافه.](#)

منبع

سایت اندیشه قم، برگرفته از مقاله «تحریف قرآن کریم»، تاریخ بازبینی ۱۳۹۵/۱۱/۰۶.

رده‌های این صفحه : [تحریف](#) | [قرآن شناسی](#)